

سیزدهمین کنفرانس ملی شهرسازی، معماری، عمران و محیط زیست

بررسی روند تحولات نظریه نوشهرگرایی و کاربرد آن در ایران

بهاره سادات نمازی^۱، مینا خندان^۲

۱-۱ - دانشجوی کارشناسی ارشد طراحی شهری، واحد رودهن، دانشگاه آزاد اسلامی، رودهن، ایران
۲- استادیار گروه شهرسازی، واحد رودهن، دانشگاه آزاد اسلامی، رودهن، ایران (نویسنده مسئول)
m.khandan@riau.ac.ir

چکیده

نوشهرگرایی به عنوان یک رویکرد جدید طراحی و برنامه ریزی شهری در انتقاد به شهرسازی دوران معاصر که دارای الگوی پراکنده، غیر انسانی و ماشینی است شکل گرفته است. این رهیافت آموزه ای از سبک های معماری، رشد هوشمند، مخالفت با توسعه پراکنده و شهرسازی پایدار مبتنی بر حمل و نقل عمومی است. این رویکرد امروزه هدایت و رهبری نسل پست مدرن طراحان و برنامه ریزان را به عهده دارد و یکی از مهمترین رویکردهای برنامه ریزی شهری در این قرن محسوب می شود. هدف از این تحقیق معرفی رویکرد نوشهرگرایی و نحوه بکارگیری آن در کشورهای توسعه یافته، می باشد. همچنین در این پژوهش به بررسی اصول نوشهرگرایی در ایران و انطباق آن با چهار دوره تاریخی پیش از انقلاب و پس از انقلاب و اصول تفکیک این اصول با توجه به مولفه های شاخص در هر دوره تاریخی می پردازیم. روش تحقیق پژوهش حاضر به صورت توصیفی-تحلیلی می باشد و گردآوری اطلاعات از طریق مطالعات اسنادی-کتابخانه ای با روش تحلیل محتوا با بررسی دیدگاهها و ایده های مختلف در زمینه نوشهرگرایی و کاربری آن در دوران مختلف تاریخی و شکل گیری آن صورت پذیرفته است. نتایج این پژوهش از سویی همسو و قرین بودن مولفه های شهرسازی در ایران در دوره های تاریخی را نشان داد و از سوی دیگر میتوان اذعان نمود که ماهیت و شکل گیری نهضت نوشهرگرایی، به منظور بکارگیری در فرایند برنامه ریزی و طراحی شهری در راستای دست یابی به اهداف شهرسازی پایدار بسیار حرکت جدیدی بوده و می تواند منجر به پیدایش فضاهای پایدار در سطح شهرها و محلات گردد.

کلمات کلیدی: نوشهرگرایی، محلات شهری، شهرسازی ایران، فضاهای پایدار، طراحی شهری

۱- مقدمه

بررسی تاریخ شهرنشینی در ایران نشان می دهد که در شهرهای تاریخی ایران، شالوده سازمان فضایی- کالبدی و اجتماعی شهر بر نظام محله بندی استوار بوده است و محله به عنوان واحد پایه ای و نظام دهنده از ساختار فضایی و اجتماعی شهر، آنچنان تأثیری در شکل گیری شهر داشته اند که شهرها براساس وجود محلات تعریف می شدند. (قالمکی، ۱۳۷۴). منطقه بندی عملکردی در عصر مدرن منجر به جدایی کاربریها از یکدیگر و وابستگی بیش از حد اتومبیل شد و به مرور پیاده روی و دوچرخه سواری به فراموشی سپرده شد و سرزندگی و حیات از محلات شهری رخت برپست.

سیزدهمین کنفرانس ملی شهرسازی، معماری، عمران و محیط زیست

با تغییر روشهای معیشتی و پیامدهای ناشی از آن، عدم حفظ تعادل متغیرهای اقتصادی، اجتماعی و زیست محیطی و طراحی های عموماً اتومبیل محور، نوعی گسست کالبدی، فرهنگی و اجتماعی در سطح محلات شهری ایجاد گردید که منجر به ناکارآمدی محلات و افول حیات و سرزندگی شهرها شد و ساکنان را نسبت به یکدیگر بیگانه ساخت (رفیعیان، ۱۳۸۹: ۱).

دگرگونی های محله ها در یک سده اخیر با سرعت فزاینده ای اتفاق افتاد به گونه ای که با ورود و غلبه ی شهرسازی مدرن بر شهرسازی کهن ایرانی، جایگاه و مقام محلات شهری در دوران معاصر، به جایی رسیده است که محلات تازه تأسیس شهری با بی توجهی به پیشینه و ماهیت محلات سنتی، غلبه عوامل مادی بر معنوی و تسلط ماشین بر انسان، مفهومی کاملاً غریب و بی معنا پیدا کرده اند (لطیفی، ۱۳۹۲: ۲) و دستاورد این جریان از دست رفتن هویت محلات شهری بوده و شاهد مسائل و مشکلات بی شمار در سطح محلات شهری هستیم که منجر به ناکارآمدی عملکرد محلات جدید شده است.

به دنبال این مشکلات شهری جنبش جدید به نام نوشهرگرایی شکل گرفت که این جنبش به مقیاس انسانی تاکید دارد. نوشهرگرایی به طراحی و برنامه ریزی محلات سنتی و نئوسنتی مشهور است. در واقع اصول برنامه ریزی است که محلات قابل زیست و قابل پیاده روی در یک محیط شهری را به وجود می آورد.

اصول مکتب نوشهرگرایی به تقویت واحدهای اجتماعی محله با هویت شهری می پردازد و به مقیاس انسانی و نیازهای جامعه محلی توجه می کند و حائز اهمیت است که اصول این مکتب در مقیاس گسترده ای در جهان استفاده شده و موفقیت‌های چشم گیری را به همراه داشته است. اهمیت تحلیل و بررسی این الگو به دلیل تاثیرگذاری آن بر برنامه ریزی در تمامی سطوح قابل بررسی جوامع انسانی، از بلوک و خیابان گرفته تا منطقه و کلانشهر در سراسر دنیاست که در رابطه با هر کدام و با توجه به نوع توسعه آن -توسعه های جدید مسکونی یا توسعه های درون بافت - اصولی را پیشنهاد داده است. نوشهرگرایی یا طراحی سنتی واحدهای همسایگی از جدیدترین رویکردهای برنامه ریزی در برنامه ریزی و طراحی شهری حومه های شهرهای آمریکا بوده است و هدف آن خلق یک محیط مناسب در مقیاس انسانی است که پاسخگو به تحولات و پیشرفتهای مدرن شهری و توسعه ای در راستای اهداف توسعه پایدار باشد (آریایی، ۱۳۸۹). در سالهای میانی دهه ۱۹۹۰ میلادی، وزارت مسکن و توسعه شهری ایالات متحده آمریکا اصول نوشهرگرایی را در بازسازی واحدهای مسکن اجتماعی خود در سراسر آمریکا مورد استفاده قرار داد.

نوشهرگرایی در تقابل با منطقه بندی مخرب و تک کاربردی طرح های شهری معاصر، ساختاری متشکل از سه مولفه بنیادین (محله، ناحیه، محور شهری) را توصیف می کند و یک جامعه محلی را به عنوان هسته ای منسجم از مکان هایی با کاربری مختلط در نظر می گیرد (صداقت و فارسی، ۱۳۹۵).

نوشهرگرایی واکنشی نسبت به پراکندگی شهری است و یک راه موثر برای مقابله با جوامع وابسته به اتومبیل است که در آن هر سفری با ماشین انجام می شود. (پورمحمدی، ۱۳۸۲) که سعی می کند با ایجاد کاربریهای مسکونی مختلط از آپارتمان گرفته تا خانه های تک خانواره با هر سطح قیمتی ساکنین با سطوح درآمدی مختلف داشته باشد و با توسعه فشرده از سکونتگاههای حیاتی و محیط های طبیعی حفاظت کند. با توجه به اصول و اهداف نوشهرگرایی، تلفیق شهرسازی سنتی و اصول نوشهرگرایی می تواند ما را در ایجاد و خلق فضاهای شهری قابل زیست و محیط سالم و مساعد شهری و نهایتاً توسعه پایدار شهری یاری برساند.

جدول شماره ۱: پیشینه پژوهش های داخلی و خارجی ، (ماخذ: نگارندگان)

ردیف	عنوان پژوهش	نویسنده	سال انتشار	یافته های پژوهش
۱	بومی سازی معیارهای نوشهرگرایی و رتبه آن در شهرهایی سنتی	فرامرزی و همکاران	۱۳۹۸	در این تحقیق هدف بومی سازی و رتبه بندی معیارهای مطرح در منشور نوشهرگرایی به عنوان یک رویکرد جامع شهرسازی، در شهرهای سنتی میباشد. روش تحقیق توصیفی-تحلیلی بوده و نتایج حاکی از آن است که پیاده مداری، تراکم بالا، پایداری در ساختار محله و حمل و نقل عمومی متنوع

سیزدهمین کنفرانس ملی شهرسازی، معماری، عمران و محیط زیست

	رتبه اول تا سوم را به خود اختصاص می دهند.			
۲	تحلیلی بر تحقق پذیری اصول و معیارهای نوشهرسازی در بافتهای قدیمی شهری	رنجبر و همکاران	۱۳۹۷	یافته های حاصل از آزمون فریدمن حاکی از آن است که از میان اصول ده گانه نوشهرگرایی در منطقه ۱۰ شهر تهران، از لحاظ تحقق پذیری اصل افزایش تراکم با میانگین ۷,۶۷ دارای بالاترین رتبه می باشد و پس از آن اصل پیاده سازی سیستم حمل و نقل مناسب با میانگین ۷,۱۹۰ در رتبه دوم اصول ده گانه قرار دارد
۳	کاربست نظریه نوشهر گرایی در شهر سازی : موافقان و مخالفان	میترا قربی و همکار	۱۳۹۶	در این پژوهش با روش تحلیل محتوا به بررسی دیدگاهها و ایده های مختلف در زمینه نوشهرگرایی و شکل گیری آن از نظریه تا کاربرد و انتقادات وارد بر آن پرداخته میشود و درنهایت در رابطه با معایب و مزایای اجرای آن در ایران بحث میشود.
۴	کاربست اصول نوشهر گرایی مطابق باشناسه شهر ایرانی و اسلامی	صفوی و همکاران	۱۳۹۶	نتیجه ایده های شهر سازی ایرانی- اسلامی فرای کالبد مکان و زمان است و بنابراین می توان از این اصول برای طراحی محله جدید و احیای محله قدیم استفاده کرد
۵	تحلیل کاربرد اصول نوشهر گرایی در احیای بافت های فرسود محلات شهری	گودرزی و همکار	۱۳۹۱	این پژوهش با هدف تحلیل کاربرد اصول نو شهرگرایی در احیای بافت های فرسوده محلات شهری به عنوان یک تئوری جدید در طراحی و برنامه ریزی شهری صورت گرفته است روش پژوهش به صورت توصیفی تحلیلی با ماهیت کاربردی بوده و نتایج نشان می دهند اصول نوشهرگرایی در محلات فرسوده رعایت نشده است.
۶	نگاهی به عرصه های پیاده و بررسی کیفیت عناصر سازنده با رویکرد دید گاه نوشهر گرایی	صیرفیان پور	۱۳۹۹	در این مقاله با نگاهی به شهرسازی انسانگرا به عنوان یکی از ارکان نوشهرگرایی در پی خلق مسیرهای پیاده و بیان چگونگی کیفیت عناصر کالبدی و غیر کالبدی پیاده راه به منظور تشویق به حضور مردم می باشد.
۷	ارتباط اثر کارکرد نوشهر گرایی در وصول به هویت مندی محله	اسماعیلی	۱۳۹۰	در این مقاله به با معرفی اصول مکتب نوشهرگرایی سعی در خلق محلات شهری با هویت و همچنین مفهوم محله به عنوان واحد پایه و محور طراحی و برنامه ریزی در عرصه همگانی در شهرها به بررسی هویت مندی، از مضامین بنیادی مفهوم محله، پرداخته شده است
۸	برنامه ریزی محله پایدار با بهره گیری از رویکرد نوشهر گرایی	کرمانی و همکاران	۱۳۹۲	با برنامه ریزی و طراحی مناسب با تاکید به اصول پایداری مصرف انرژی به ویژه در محلات می توان گام موثر در بهینه سازی انرژی برداشت
۹	اصول پیشنهادی نوشهرگرایی در برنامه ریزی محله های شهری	اصغرزاده یزدی	۱۳۸۹	در این پژوهش با بررسی اصول نوشهرگرایی در پی یافتن راه حلی است که بتواند برای برنامه ریزی و طراحی محله های شهری به کار رود و از آنها در برنامه ریزی و طرحریزی محله های شهری استفاده کرد

۲- مبانی نظری

۲-۱- نوشهرگرایی

سیزدهمین کنفرانس ملی شهرسازی، معماری، عمران و محیط زیست

آنچه امروزه با اسامی نوشهرگرایی، شهرگرایی نوین، شهرگرایی جدید و ... نامیده میشود، حاصل چاره اندیشی شهرسازان معاصر آمریکایی در اواخر دهه ۱۹۸۰ برای غلبه بر رشد پراکنده و پاشیدگی شهرهای آمریکا میباشد. تعداد زیادی از معماران و شهرسازان آمریکایی از فرسودگی و زوال مراکز شهری و افزایش فزاینده جوامع محلی که پراکنده و متفرق، وابسته به اتومبیل و دارای فاصله با مراکز شهری بودند، اظهار نارضایتی کردند. در سالهای پایانی دهه ۱۹۸۰ و ابتدای دهه ۱۹۹۰ این نارضایتی منجر به ظهور جنبش نوشهرگرایی شد. (تیزدل، استیون، آک تنر، و هیث تیم، ۱۹۹۹)

نوشهرگرایی، واکنشی نسبت به پراکندگی شهری است و یک راه مؤثر برای مقابله با جوامع وابسته به اتومبیل است که در آن هر سفری با ماشین انجام می شود. نوشهرگرایی با تأکید بر خصوصیات کالبدی سنتی در پی رسیدن به درسهایی از شهرگرایی سنتی برای یافتن راه حل هایی در پاسخ به دغدغههای منطقهای و شهری معاصر است (ارنت، ۱۹۹۹).

نوشهرگرایی معتقد است که بازگشت به الگوی محلات سنتی برای ایجاد جوامع پایدار و کارا لازم است و توسعه سنتی محلات در کانون توجه آن قرار دارد؛ گرچه در زمینه توسعه های مسکونی جدید به وجود آمده ولی همواره بر توسعه های درون بافت و اصلاح بافتهای موجود تأکید کرده است و مخالف گسترش بیش از حد و اندازه شهر و در نتیجه هدر رفتن زمین میباشد .

مهمترین سندی که به تشریح محتوای نظری جنبش نوشهرگرایی می پردازد، منشور نوشهرگرایی است. این منشور را که در سال ۱۹۹۶ میلادی و پس از برگزاری چهارمین گردهمایی سالانه انجمن نوشهرگرایی بعنوان منشور آتن دانست که در آن دیدگاه مدرنیستی به شهرسازی و معماری توسط کنگره بین المللی مدرن (سیام) مطرح شده بود. این منشور تمامی سطوح قابل بررسی در ارتباط با اجتماعات انسانی از بلوک، خیابان و ساختمان، محله، بخش و محور شهری تا منطقه، کلانشهر، شهر و شهرک را مورد بررسی قرار می دهد و هیچ یک را رد نمی کند. (شورای عالی معماری و شهرسازی، ۱۳۸۳).

۲-۲- فواید نوشهرگرایی

نوشهرگرایی می تواند انواع فواید محیطی، اجتماعی و اقتصادی را برای جامعه فراهم کند که به برخی از مهمترین آنها اشاره می شود: گزینه های سکونتی و تجاری بیشتر برای مصرف کنندگان، حمل و نقل پیشرفته و دسترسی برای پیاده ها و حمایت از طراحی جهانی افزایش مسکن ارزان قیمت (توسعه بهینه مکان)، کاهش وابستگی به استفاده از اتومبیل، صرفه جویی در هزینه های مصرف کنندگان، کاهش سفرهای ماشینی که این امر موجب منافع اجتماعی می شود (مانند کاهش ترافیک، هزینه های پارکینگ، خطر تصادف، آلودگی و رشد بی رویه شهر) قابلیت زندگی در جوامع، تعامل و پیوستگی، افزایش ایمنی ترافیک به علت خیابانهای عریض تر و ترافیک آرامتر، بهبود سلامت عمومی به علت افزایش پیاده روی و دوچرخه سواری (صداقت رستمی، اعتماد، بیدارم و همکاران، ۱۳۸۹).

۲-۳- انتقادهای وارد شده به نوشهرگرایی

اگرچه امروزه نوشهرگرایی موضوعی بسیار مهم و قابل توجه محسوب می شود ولی همواره با انتقادهایی نیز مواجه بوده است که در زیر به برخی از مهمترین آنها اشاره می شود:

- ناتوانی در پاسخگویی به نیازهای جدید خانواده های وابسته به اتومبیل.

- کاهش آزادیهای شخصی به علت وضع قوانین زیاد.

- بی عدالتی نسبت به گروه های اقلیت و کم درآمد جامعه به علت قیمت های بالای مسکن در محلات سنتی.

- تجمع ترافیک و آلودگی هوا به علت افزایش ترافیک. (پور محمدی، ۱۳۸۲)

۲-۴- اصول پیشنهادی جنبش نوشهرگرایی

سیزدهمین کنفرانس ملی شهرسازی، معماری، عمران و محیط زیست

طرفداران جنبش نوشهرگرایی اصولی را به منظور اصلاح بافت های موجود در نظر گرفته اند که به روشنی اهداف مطرح شده در منشور نوشهرگرایی را عملی می سازد. مهمترین این اصول عبارتند از: (عزیزی، ۱۳۸۵)

۱-۴-۲- پیاده مداری

یکی از مهمترین اصول پیشنهادی نوشهرگرایی برای برنامه ریزی در بافت های موجود توجه به حرکت پیاده و پیاده سازی معابر می باشد. نوشهرگرایی معتقد است خیابان ها و میادین باید برای پیاده روی ایمن و جذاب باشند و به شکلی طراحی شوند که موجبات آسایش ساکنین را فراهم کرده و آنها را برای پیاده روی تهییج کند. لذا تاکید می کند که کاربریهای خدماتی روزانه و هفتگی در فاصله پیاده روی ۱۰ دقیقه ای ساکنین قرار گیرد.

۲-۴-۲- اتصال و پیوستگی

قابلیت نفوذپذیری و دسترسی در یک بافت، رعایت سلسله مراتب روشن از فضاهای دسترسی با کارکردهای شهری و محله ای برای نوشهرگرایی امر بسیار مهمی تلقی می شود. شبکه معابر پیوسته و همچنین تعریف سلسله مراتب خیابانها و کوچه ها و شبکه پیاده روی با کیفیت بالا موجب کاهش ترافیک و تسهیل پیاده روی و افزایش ترغیب به پیاده روی می شود.

۳-۴-۲- ایجاد کاربریهای مختلط

در نوشهرگرایی استفاده از کاربریهای مختلف و متنوع در انواع فضاهای کار و زندگی در سطوح مختلف اجتماعات انسانی از جمله ترکیب فروشگاهها، ادارات، آپارتمانها و مسکن در یک سایت، اختلاط کاربریها در یک محله، در یک بلوک و در یک ساختمان و تنوع افراد با سنتن و سطوح درآمدی مختلف و تنوع فرهنگ و نژاد از اهمیت قابل توجهی برخوردار است. استفاده از کاربریهای مختلط می تواند موجب فعال شدن بافت، افزایش امنیت، افزایش تعاملات اجتماعی، کاهش سفرهای روزانه (بین محل کار و سکونت) و در نتیجه کاهش ترافیک شده و از گسترش افقی شهر جلوگیری کند.

۲-۴-۴- افزایش ترافیک در بافت

نوشهرگرایی معتقد است افزایش تراکم موجب می شود مسکن، فروشگاهها و خدمات به یکدیگر نزدیکتر شده و فواصل کاهش یافته و از گسترش افقی شهر جلوگیری شود. این اصل باعث می شود در بافت های موجود شهری، حداکثر استفاده بهینه از زمین های داخل بافت صورت گرفته و اجتماعی فشرده تر حاصل شود که در آن پیاده روی تسهیل شده و منابع و خدمات به طور کارا تر و موثرتر به کار گرفته شده و در نهایت مکانی راحت، مطبوع و مناسب برای زندگی شهروندان ایجاد شود.

۵-۴-۲- ایجاد گونه های مختلف مسکن در بافت

نوشهرگرایی معتقد است که در یک اجتماع انسانی، حضور طیف وسیعی از گونه ها، اندازه ها و قیمت های مختلفی برای واحدهای مسکونی نه تنها موجب می شود تا هرکسی متناسب با علایق و سطح درآمد خود بتواند مناسب ترین انتخاب را داشته باشد بلکه می تواند به تعامل مثبت اقشار مختلف مردم از هر سن و نژادی و با هر درآمدی کمک کند. این اصل باعث ایجاد تنوع و گوناگونی در سیمای بافت شده و به سرزندگی و شاداب بودن جوامع محلی کمک می کند و آنها را از خطر یکنواختی که موجب افسردگی ساکنان می شود نجات می دهد.

۲-۴-۶- حفظ و تقویت ساختارهای سنتی

سیزدهمین کنفرانس ملی شهرسازی، معماری، عمران و محیط زیست

نوشهرگرایی تاکید بسیاری بر حفظ ساختارهای شکل گرفته، وجود فضاهای عمومی در مرکز وجود قلمرو عمومی طراحی شده به عنوان هنر شهری، استقرار کاربریها و تراکمها در فاصله ۱۰ دقیقه پیاده روی، برنامه ریزی عرضی به گونه ای که بالاترین تراکم ها در مرکز شهر و به تدریج تراکم ها در مرکز شهر و به تدریج تراکم های پایین تر به سمت لبه ها قرار گیرد و حفظ لبه های متمایز دارد، لذا در هنگام مداخله در بافت های موجود، سعی می کند ابتدا این ساختارها را در بافت شناسایی کرده، سپس با تمهیدات مختلف (از جمله تقویت فضاهای باز و عرصه های عمومی، حفظ لبه های متمایز و.....) سعی بر تقویت آنها داشته باشد.

-توجه به بافت های واجد ارزش تاریخی و بهبود کیفیت طراحی و معماری

نوشهرگرایی تاکید بسیار بر زیبایی، ارزش های زیبایی شناسانه و آسایش و ایجاد حس مکان، مکان یابی کاربریهای شهری و سایتها در شهر، معماری در مقیاس انسانی و تغذیه روح بشر به وسیله زیبایی محیط دارد، به همین سبب اهمیت ویژه ای برای حفاظت بناهای با ارزش تاریخی موجود به خصوص بناهای عمومی و مدنی موجود در یک بافت قایل است. نوشهرگرایی با توجه به نگاه خود به میراث مصنوع شهر از طریق حفاظت، نوسازی بناها، حفاظت مناظر و.....تداوم و تحول جامعه شهری را ممکن می سازد.

۷-۴-۲- استفاده از مشارکت ساکنان

یکی از مهمترین اصولی که نوشهرگرایی مخصوصا به منظور برنامه ریزی در بافت های موجود شهری مورد استفاده قرار می دهد، استفاده از مشارکت ساکنین می باشد. نوشهرگرایی در تمام مراحل برنامه ریزی از مشارکت ساکنان، رهبران اجتماعی، سیاستمداران، ماموران دولتی، توسعه دهندگان و موسسات محلی استفاده می کند.

۲-۴-۸- حفظ و تقویت فضاهای باز عمومی و سبز

نوشهرگرایی بر این اعتقاد است که فضاهای عمومی و پارک ها می توانند با تامین فضاهای جذاب باعث شکوفا شدن محلات و خلق مفهومی یگانه از فضا باشند. حفظ و تقویت فضاهای عمومی همانند پیاده راهها، میادین، پارک ها، ساختمان های عمومی و فضاهای تجمع به منظور ایجاد ملاقات های غیر رسمی و تماس های اجتماعی با سایر افراد موجب می شود محلات مانند محیط های زنده و متعادل به نظر برسند و یک محله سنتی ایده آل به نوعی متضمن تماس با یک پارک، میدان شهری و یا یک فضای سبز روستایی می باشد که در فاصله ۵ تا ۱۰ دقیقه ای از مرکز قرار داشته و با پای پیاده قابل دسترسی است.

۲-۴-۹- تقویت حمل و نقل عمومی

نوشهرگرایی تاکید ویژه ای بر تقویت و تجهیز نظام حمل و نقل عمومی که شهرهای بزرگ و کوچک و محلات را به یکدیگر متصل می کند، به کاهش معضلات آلودگی و کمک کرده و موجب حفظ انرژی و بهبود کیفیت هوا شده و ساکنین را به پیاده روی، دوچرخه سواری و استفاده از اتوبوس برای عبور و مرور تشویق می کند.

۲-۴-۱۰- ایجاد و مدیریت توقف گاهها

توقفگاهها نقش مهمی در هر برنامه شهری ایفا می کنند که اغلب برنامه ریزان شهری به آن به عنوان چاره کار می نگرند. این مسئله برای نوشهرگرایی امری مهم تلقی می شود به طوری که یکی از اهداف اصلی آن تشویق ساکنان به پیاده روی به جای رانندگی از نقطه ای به نقطه دیگر است و یکی از موثرترین راه های انجام آن را توسعه برنامه بهینه توقفگاهها می داند که محدودیت هایی را برای تعدادی از وسایل نقلیه مجاز در یک مکان به وجود می آورد.

۲-۴-۱۱- استفاده از ابزار طراحی جهت افزایش امنیت در بافت های شهری

سیزدهمین کنفرانس ملی شهرسازی، معماری، عمران و محیط زیست

نوشهرگرایی تاکید بسیاری بر استفاده از ابزار طراحی شهری در جهت افزایش امنیت در بافت های شهری دارد و معتقد است طراحی شهری مطلوب به امنیت هر چه بیشتر بافت های شهری کمک می کند. بر اساس نظر آنها در ساماندهی مجدد یک بافت، طراحی ساختمانها و خیابانها باید به گونه ای صورت بگیرد که ساکنین خود بتوانند امنیت لازم را تامین کنند. (خلیلی، حیدرزاده، صداقت نیا ۱۳۹۲)

جدول ۲- اصول و استانداردهای نوشهرگرایی، مأخذ: (اصغرزاده یزدی، ۱۳۸۹، ۶۱)، (Aurbach, Laurence, ۲۰۰۵) و (Brian W. ۲۰۰۱) **Ohm,**

اصول پیشنهادی	شاخص	استاندارد
کاربری مختلط	<ul style="list-style-type: none"> - حضور کاربری های خدماتی در سطح محله با رعایت استانداردهای سطوح و سرانه. - تنوع کاربری ها در طبقات. - استقرار کاربری های فعال در شب در فضاهای عمومی. - رعایت اصل سازگاری در همجواری کاربری ها 	<ul style="list-style-type: none"> - وجود حداقل ۷ کاربری آموزشی، فضای سبز، فرهنگی، مذهبی، ورزشی، تجاری و درمانی در مقیاس محله. - استفاده از ماتریس سازگاری کاربری ها.
کالبدی	<ul style="list-style-type: none"> - فضاهای باز و سبز. - ایجاد فضاهای عمومی و فضاهای تجمع در محله. 	<ul style="list-style-type: none"> - رعایت سرانه استاندارد فضای سبز (بالای ۴ متر). - فاصله ۴۰۰ متری فضاهای سبز از منازل. - کیفیت مناسب فضاهای سبز.
شبکه ترافیکی پیوسته	<ul style="list-style-type: none"> - طراحی شبکه های ارتباطی پیوسته و تراکم اندازه تقاطع ها در واحد سطح. - اندازه بلوک ها و چهریز از به وجود آمدن معابر بن بست و دور برگردان. - سنجش فرم کالبدی معابر. 	<ul style="list-style-type: none"> - محاسبه تراکم بن بست ها. - میزان انطباق شکلی و طراحی شبکه معابر با معابر پیوسته.
قابلیت پیاده روی	<ul style="list-style-type: none"> - فاصله منازل تا مرکز محله و مراکز خرید روزانه بدنه های فعال شبکه معابر همراه با پیاده رو های جذاب و مناسب. - تفکیک مناسب فضا در پیاده رو ها و کیفیت پیاده روها جهت تسهیل پیاده روی، ایجاد حس اجتماعی. - نورپردازی مناسب و امنیت پیاده رو ها و عابران پیاده. 	<ul style="list-style-type: none"> - فاصله ۴۰۰ متری یا ۵ دقیقه ای منازل تا مرکز محله و مراکز خرید روزانه. - بررسی مقاطع عرضی در معابر اصلی و فرعی.
تاکید بر حمل و نقل عمومی	<ul style="list-style-type: none"> - وجود حمل و نقل متنوع و طراحی مسیرهای ویژه دوچرخه. 	<ul style="list-style-type: none"> - استقرار سیستم حمل و نقل عمومی در کلیه مسیرهای اصلی محله. - بررسی وجود مسیرهای مخصوص دوچرخه.
مسکن متنوع	<ul style="list-style-type: none"> - گونه های متنوع مسکن. - جذب جمعیت از اقشار مختلف درآمدی از طریق ترکیب باز مسکن خصوصی و عمومی و امتزاج باز خانه های شخصی و عمومی. 	<ul style="list-style-type: none"> - استفاده از ضریب همگونی سیمپستون
افزایش تراکم در بافت	<ul style="list-style-type: none"> - دانه بندی قطعات و ترکم ساختمانی. 	<ul style="list-style-type: none"> - میانگین تفکیک قطعات بالای ۲۰۰ متر. - میانگین تراکم ساختمانی بالای ۲۰۰ درصد.

سیزدهمین کنفرانس ملی شهرسازی، معماری، عمران و محیط زیست

۱-۳- اصول شهرسازی دوران صفویه

آنچه در تدوین فضای معماری و شهرسازی ایرانی، در دوران صفویه مطرح است، شکل دادن و مجهز کردن محور اصلی آمد و شدها و توقف هاست، که بار بصری بیشتری دارد. در این دوره شهرسازان ایرانی به استقبال قرینه سازی می رود، کاربرد این شگرد در پیشینه های معماری ایرانی نزدیکی های زیادی دارد که با اندازه هایی که در بلندا افزایش داده می شوند. معماری های دارای کاربرد اجتماعی دوران صفویه را همانند وسیله ارتباط جمعی از راه بصری متمایز می کند. در دوران صفویه به گونه ای کم و بیش جدا از بافت کالبدی شهر روی به تقویت بناها در بلندا می کنند. تا بتوانند بیشترین راه تماس با گستره مکانی شهر جدید در جوار بافت قدیمی و کهن همنا می شود و تلفیق طرح خرد گرا با طرح ارگانیک (بافت قدیم اصفهان عصر صفوی) میسر می گردد، بدون آنکه طرح بافت شهری جدید، خود را بر بافت ارگانیک تحمیل کند این ویژگی مهم یعنی ایجاد مجموعه های شهری جدید در کنار بافت های کهن شهری به الگویی بدل می شود که در همه جا نام مکتب اصفهان را با خود به یدک می کشد.

۲-۳- اصول شهرسازی دوران قاجار

در پی انقلاب صنعتی و جنگ های ایران و روس تماس با دولت های اروپایی رو به افزایش گذارد. این دولت ها در پی اهداف سیاسی اقتصادی و نظامی خود مردم ایران را با اصول و اندیشه های اروپایی از شیوه های حکومت، علوم و فنون نظامی، قلمروهای صنعت، تکنولوژی، فرهنگ، هنر و معماری آشنا نموده اند. آنچنان که شهرسازی و معماری دوران قاجار گویش التقاطی خود را بر تداوم و نو شدن مفاهیم کهن می یابد. پیدایش سبک های نو در نگارگری، تذهیب، خطاطی و تزیینات معماری (آینه کاری، کاشی سازی و گچ بری) و بکارگیری تناسبات نوین (رنسانس و باروک) در ابعاد میدان ها و طراحی فضای شهری از بارزترین مصداقات این امر است. فضاهای باز شهری در این دوره بیشتر به صورت میدان های اصلی با کاربری های گوناگون شکل می گیرند. و دیگر فضاهای باز شهری، همان فضاهای نیمه همگانی هستند، مانند مسجدها، مدرسه ها، سراها با تکیه ها و حسینیه ها و این گونه فضاهای باز به عنوان یک فضای واسط بین بخش حکومتی (ارگ سلطنتی) با بازار یا بخش های مسکونی ایفای نقش می نمود، است. معماری منظر و باغ سازی از عناصر مهم شهرسازی مکتب تهران به شمار می آید، اما باغ های مربوط به کاخ ها و یا محوطه های ارگ، اگرچه از عناصر استخوانبندی شهر بوده و دارای فضای باز می باشند، اما اغلب این فضاهای باز به شکل کاملا اختصاصی و حفاظت شده بودند و جنبه بهره وری همگانی دارند.

۳-۳- اصول شهرسازی دوران پهلوی

جنبش تجدد خواهی در ایران که باشکست مشروطیت از اصلاحات پایین به بالا ناامید شده بود، تمرکز قدرت رضاخانی را مرکبی مناسب برای خواست هایش دید، تجدد خواهی اقتدارگرا برای نوپردازی نیازمند طرح بود و قانون، منبع مالی و مجری، دیوانسالاری پهلوی در شهرسازی برای پاسخگویی به این نیازها، اهتمام ورزید تا شهر طراحی شده جای شهر ارگانیک را بگیرد که این را لازمه تجدد می دانست و آن را نماد عقب ماندگی. این چنین بود که شهرسازی نو به پیشواز نظری چهار گرایش فکری اصول گرا، بوم گرا، نو واره و نوپردازانه در عمده بلاد مملکت به اجرا در آمد. هر نگرش در مقام اجرا از بیان معماری خاصی بهره می برد: تهران زدگی، باستان گرایی، سبک کلاسیک، اروپا و معماری مدرن. شهرسازی اینک زبانی نو برای محاوره برگزیده بود. واژگان شهری چون خیابان، فلکه، بازار، تجهیزات شهری، ادارات، مدارس، کارخانجات، شرکت ها و پارک های ملی در واژه نامه شهرسازی ایران دستخوش تغییر شدند. این مفاهیم با گرامری متفاوت سامان یافتند. دستور زبان جدید شهرسازی بر این اصول بنیان یافت: خیابان های صلیبی، الگوی قرن نوزدهم اروپا، توسعه شطرنجی، منطقه بندی و فرسوده انگاری بافت کهن. طبیعتا مردم نیز در مقام مخاطب متون شهری جدید، خوانشی متفاوت از شهر در ذهن خود داشتند که نشانگر دگرگونی سیمای شهر در دوره مورد مطالعه است. پیوند معماری و شهرسازی کهن و نوین در اروپا، بیانگر سیر جریان مدرن سازی در بناها و شهرهای غرب بود، که علاوه بر احترام و محافظت از بافت کهن، حرکت

سیزدهمین کنفرانس ملی شهرسازی، معماری، عمران و محیط زیست

های جدید را در ادامه روند قبلی منطبق می ساخت. ولی در ایران معماری با اندیشه خصومت آمیز با گذشته و شیفتگی بی محابا به طرح های نوین معاصر و بدون در نظر گرفتن عواقب آتی آن در این دوره بکار گرفته شده است.

۳-۴- اصول شهرسازی دوران معاصر

پس از شروع جریان فرامدرن در معماری جهان که با پیروزی انقلاب اسلامی در ایران همزمان بود دو موضوع به موازات هم دوره جدید معماری را در ایران به وجود آورد و یکی اینکه اصولا پس از پیروزی انقلاب معماران ایران سعی کردند معماری و شهرسازی ایران را به سوی یک هویت مستقل و متکی بر میراث گذشته خود هدایت کنند و دیگر اینکه مبانی نظری معماری و شهرسازی فرامدرن نیز توجه جدی به گذشته سرزمینها را مطرح می کرد که این دو موضوع دست به دست هم دادند و آثاری در ایران به وجود آمدند که سبک و سلیقه معماری فرامدرن را با توجه به عناصر شهرسازی و معماری گذشته ایران (به خصوص معماری بعد از اسلام) در خود داشتند لکن برخورد آنها به شهرسازی و معماری فرامدرن نیز به وفور به صورت تصنعی در این آثار به کار گرفته شده اند. اوایل دهه ۶۰ مشکل اصلی وضعیت دشوار و گاه بیمار گونه در برابر شهرسازی و معماری گذشته بود که معماران نه می توانستند آنها را کنند و نه قادر بودند راه حلی قطعی و مناسب برای بکارگیری معماری ایران را در این دوره می توان آزمایشگاه تجربه هایی که در زمینه های زیبایی شناسی، سبک شناسی یا گونه شناسی صورت می گرفت، نامید. که تا کنون نیز کم و بیش دامنگیر شهرهای ما است. و می توان این شالوده را به صورت زیر طبقه بندی کرد:

۱. احیای تکنولوژی صنعت گرایانه و سنتی ساختمان
۲. تجربیات گونه شناسی
۳. برخورد فرمایشی
۴. سنتزهای مفهومی و نمادگرایانه
۵. تداوم سنتهای معاصر معماری ایران برای نمونه معماری بین دو جنگ جهانی
۶. موج جدید بلند مرتبه سازی در سالهای پایانی دهه ۶۰ در پی افزایش قیمت زمین و آغاز فروش تراکم از سوی شهرداری.

به طور کلی شهرسازی و معماری در دو دهه اخیر را می توان نوعی شیوه گری سبک شناسانه به صورت تلفیقی معماری غربی با معماری تاریخی ایران دانست. (حاجی فتحعلی و همکاران، ۱۳۹۲)

سیزدهمین کنفرانس ملی شهرسازی، معماری، عمران و محیط زیست

جدول شماره ۳: اصول نوشهرگرایی، مزیت های آن و اصول شهرسازی در دوره های مختلف در ایران، (ماخذ: نگارندگان)

اصول نوشهرگرایی	مزیت های اصول نوشهرگرایی	دوران معاصر	دوران پهلوی	دوران قاجار	دوران صفویه
پیاده مداری	<ul style="list-style-type: none"> - کاهش سفرهایی که با خودرو انجام می شود چه از نظر تعداد سفر و چه از نظر مسافت. - حفظ انرژی و بهبود کیفیت هوا. - استقلال بخشیدن به کسانی که - رانندگی نمی کنند - به ویژه کهنسالان و جوانان 	<ul style="list-style-type: none"> - بیشترین توجه به اتومبیل و کمترین توجه به پیاده روی. 	<ul style="list-style-type: none"> - بی توجهی به پیاده و ورود اتومبیل به معابر. 	<ul style="list-style-type: none"> - کمرنگ شدن نقش پیاده با ورود ماشین. 	<ul style="list-style-type: none"> - نقش پر رنگ پیاده در فضاهای شهری.
ایجاد کاربریهای مختلط	<ul style="list-style-type: none"> - کاهش وابستگی به اتومبیل. - حفظ فضای سبز و منابع طبیعی. - توسعه اقتصادی - متعادل سازی قیمت مسکن. 	<ul style="list-style-type: none"> - رویکرد نوین جهانی. 	<ul style="list-style-type: none"> - توجه کمرنگ به تمرکز کاربریهای مختلف کنار یکدیگر. 	<ul style="list-style-type: none"> - حفظ ارزشهای دوره پیش. 	<ul style="list-style-type: none"> - حضور عناصری مانند مسجد، بازار، محله، ارگ حکومتی مصداقی بر این امر است.
ایجاد گونه های مختلف مسکن در بافت	<ul style="list-style-type: none"> - کمک به تعامل مثبت اقشار مختلف مردم از هر سن و نژادی و با هر مقیاس درآمد. - تقویت تعهدات و پیوندهای شخصی و اجتماعی لازم در جوامع محلی مطلوب. - دستیابی جامعه ای موفق و پر رونق که نمود عدالت در آن به خوبی آشکار باشد. 	<ul style="list-style-type: none"> - اغتشاش و آشفته گی در بناها و جداره های شهری. 	<ul style="list-style-type: none"> - شتابزده و شیفته گی بی مهابا به طرح های نوین معاصر. 	<ul style="list-style-type: none"> - نفوذ هنر غرب در حد تزیینات و چیرگی سبک سنتی. 	<ul style="list-style-type: none"> - استفاده از الگوهای یکسان حیاط مرکزی و بدون گرا و بدون تزیینات.
افزایش تراکم در بافت	<ul style="list-style-type: none"> - صرفه جویی ناشی از تجمع (تراکم) - جلوگیری از رشد افقی و گسترش هرز و بیش از حد شهر. - استفاده بهینه از زمین های داخل بافت. 	<ul style="list-style-type: none"> - ازدیاد جمعیت و به تبع آن افزایش تراکم بیش از اندازه در بافت در پی قیمت زمین و فروش تراکم. 	<ul style="list-style-type: none"> - افزایش تراکم نسبت به دوران قبل خود یا طراحی شتابزده و اندیشه خصومت آمیز با گذشته. 	<ul style="list-style-type: none"> - افزایش تدریجی جمعیت در نتیجه افزایش تراکم نسبت به دوره قبل. 	<ul style="list-style-type: none"> - کمی جمعیت سبب کاهش تراکم در بافت بوده است.
حفظ و تقویت ساختارهای	<ul style="list-style-type: none"> - ارتقا کیفیت محله. - حفاظت از هویت و 	<ul style="list-style-type: none"> - عدم توجه به الگوها و ساختار 	<ul style="list-style-type: none"> - عدم توجه به بافت کهن و فرسوده 	<ul style="list-style-type: none"> - گرایش به هنرو معماری اروپا و 	<ul style="list-style-type: none"> - توجه به عناصری مانند مقیاس

سیزدهمین کنفرانس ملی شهرسازی، معماری، عمران و محیط زیست

انسانی، وحدت، تعادل فضایی و همچنین حفظ ساختارهای سنتی.	آمیزش آن با هنر و معماری ایران.	انگاری آن.	سنتی.	شخصیت محله. - شکل گیری تصور ذهنی قوی ساکنین از بافت.	سنتی
- بازسازی شهر کهن که از مسیر ایجاد مجموعه های شهری جدید در کنار شهر کهن دنبال می شود و پایه گذاری مکتب اصفهان	- خودداری از ملاحظه در بافت کهن شهری.	- تجدد خواهی و - اقتدار گرایی.	- بازبینی و توجه دوباره در دهه اخیر.	- حفظ و تقویت هویت بافت.	توجه به بناهای واجد ارزش تاریخی و بهبود کیفیت طراحی و معماری
- مشارکت از بالا به پایین بوده است.	- عمران و آبادی شهرها به عهده حکومت بوده و نقش مشارکت مردم کم رنگ بوده است.	- اقتدار گرایی و عدم توجه به مشارکت.	- رویکرد نوین جهانی، شروع توجه به این رویکرد.	- اطمینان از تحقق طرح. - ایجاد سرمایه اجتماعی. - پایه گذاری مفهوم شهروند و هویت شهری.	استفاده از مشارکت ساکنان در برنامه ریزی بافت
- تقویت و حفظ فضاهای عمومی و فضاهای سبز در اوج شکوفایی.	- باغها از عناصر استخوان بندی شهر می باشند اما فضای باز جنبه بهره وری همگانی ندارد.	- عدم توجه به حفظ فضاهای سبز و جایگزین کردن آن با بنا.	- جایگزینی بنا به جای فضای سبز و باز.	- تامین زیبایی و تعادل. - شکل دادن به محله. - ارتقای کیفیت زندگی در محله.	حفظ و تقویت فضاهای باز عمومی و سبز
- توجه بیشتر به پیاده و عدم وجود حمل و نقل عمومی.	- بیشتر حمل و نقل به صورت پیاده و با درشکه اتفاق می افتاد.	- افزایش جمعیت و قیمت بالای اتومبیل و پراکندگی کاربریها سبب افزایش تقویت حمل و نقل عمومی شد.	- عدم توجه به حمل و نقل عمومی در بعد کمی و کیفی.	- کاهش وابستگی به استفاده از اتومبیل. - صرفه جویی در هزینه های مصرف کننده. - کاهش تراکم ترافیک.	تقویت حمل و نقل عمومی
- استفاده از ابزار طراحی در جهت افزایش امنیت (سایاط ها، محلات غریب گز، کم کردن عرض معبر در بدو ورود به محله)	- حفظ میراث گذشتگان به صورت کم رنگ تر، محدود کردن حرکت سواره به محله، افزایش امنیت به وسیله باز شوهایی به سمت معبر.	- ایجاد فضاهای برونگرا تر متاثر از فرهنگ غرب، بازشوها چشم محله محسوب می شدند.	- استفاده از ابزار طراحی بدون توجه به الگو، زمینه و پیشینه.	- ایجاد احساس آرامش برای ساکنین. - ایجاد حس امنیت و تعلق خاطر برای ساکنین.	استفاده از ابزار طراحی شهری در جهت افزایش امنیت در بافت های شهری

سیزدهمین کنفرانس ملی شهرسازی، معماری، عمران و محیط زیست

نتیجه‌گیری

نوشهرگرایی باهدف رفع مشکلات مدل باغشهر و نیز مدرنیسم پا به عرصه ظهور نهاد و شامل روشهای جدید تفکر در مورد توسعه و فرم شهری است. این روش جدید برنامه ریزی و فکر کردن در مورد شهر به سرعت فراگیر شده است، و توجه متخصصین و تصمیم گیرندگان را در قاره های مختلف به خود جلب کرده است. این روش در مبانی نظریه خود هنجاری است و در دوره های که مدرنیسم عمیقاً شکل شهر را تحت تأثیر قرارداد است، وسعی در ایجاد تصویر جدیدی از یک اجتماع خوب میکند. این نظریه نیز مانند هر نظریه جدید منتقدانی دارد هم در بحث نظریه هم در کاربرد آن.

بطور کلی می توان گفت هویت ذهنی و عینی از دست رفته در محلات مسکونی امروزی نیازمند رسیدگی و نگرش نو با در نظر گرفتن ارزش های بومی و اقلیمی می باشد. پس در طراحی و برنامه ریزی محلات جدید می بایست مؤلفه های نوشهرگرایی را به کار بست. استفاده از اصول این جنبش باعث ایجاد سرزندگی محیطی و تعادل هر چه بیشتر اجتماعی، بهبود سیما و منظر شهری، افزایش امنیت محیط می باشد و در نهایت باعث تعلق خاطر به محیط شده و هویت از دسته رفته را به محلات باز می گرداند و سطح کیفی محیط را ارتقا می بخشد.

در این پژوهش سعی شد تا بطور اجمالی جنبش نوشهرگرایی معرفی شده و اصول کلی آن در طراحی و برنامه ریزی شهری مورد توجه قرار گیرد. با استناد به نتایج به دست آمده از داده های پژوهش، می توان اذعان نمود که در واقع اصول نوشهرگرایی به شکل دادن محله های نسبتاً متراکم، قابل پیاده روی و دارای کاربری مختلط با یکدیگر تاکید کرده است. با بررسی اصول شهرسازی در ایران (پیش از انقلاب و دوران معاصر)، می توان به این نتیجه رسید که روند تاریخی شهرسازی در ایران پیش از آنکه مبین تعارض و ناهمخوانی میان ویژگیهای شهرسازی بومی و مؤلفه های معاصر و جهان شمول شهری باشد، قرین و همسو بودن آن را یادآور می شود. همچنین نکته دیگری که می توان به آن اذعان نمود این است که هر چند در دهه های اخیر توسعه شهری بیشتر متوجه مسایل کمی بوده و تامین کیفیت به دنبال کمیت مطرح می شود و این دو به موازات یکدیگر قابل حصول نمی باشد. البته تمایزاتی میان این دو جریان مشاهده می شود اما نگاهی دقیق تر حکایت از آن دارد که ریشه این تفاوتها به نا همزمانی جریانهای مذکور باز می گردد. در رابطه با اصول جنبش نوشهرگرایی این نکته را باید مد نظر قرار داد که امروزه اصول نوشهرگرایی در مقیاس وسیعی در طراحی و برنامه ریزی شهری در نقاط مختلف جهان بکار گرفته شده و موفقیتهای چشمگیری را به دنبال داشته است. لذا شناسایی این اصول و مزیتها و مقایسه با اصول شهرسازی پیشین، می تواند راهگشای حصول به راهبردهایی جهت حصول به توسعه شهری پایدار باشد.

مراجع

- آریایی، علی. ۱۳۸۹. ساماندهی بافت فرسوده شهری از منظر New Urbanism و منشور ۲۰۰۰ (مطالعه موردی محله درب دلاکان شهر خرم آباد). پایان نامه مقطع کارشناسی ارشد، دانشگاه آزاد اسلامی قزوین.
- پورمحمدی، محمدرضا. ۱۳۸۲. برنامه ریزی کاربری اراضی شهری. تهران: انتشارات دانشگاه تهران
- تیزدل، استیون، آک تتر، و هیث تیم. ۱۹۹۹. چالش های اقتصادی محله های تاریخی، ترجمه محمد نقی زاده. ۱۳۷۹، ۱(۲): ۴۹-۲۹.
- حاجی فتحعلی، مهسا و همکاران، الگوی شهرهای گذشته در تعامل با نوشهرگرایی و تبیین اصولی برای شهرهای امروز، همایش ملی صدسال معماری و شهرسازی در ایران. ۱۳۹۲
- حبیبی، سیدمحسن (۱۳۸۶). از شار تا شهر، تهران. دانشگاه تهران
- خلیلی، احمد، حیدر زاده، احسان و سعید صداقت نیا. ۱۳۹۲. سنجش اصول رویکرد نوشهرسازی و ارائه راهکارهای مداخله در مقیاس واحدهای همسایگی، نمونه موردی: شهرک ساحلی بابلسر. ۲۸۰-۲۷۷.
- رفیعیان، مجتبی؛ شیوا خرمگاه؛ علی اسماعیلی. ۱۳۸۹. بازآفرینی شهری و رویکرد ایجاد و توسعه محلات سنتی شهر (TND). نشریه اینترنتی سازمان نوسازی شهر تهران. سال دوم. شماره ۸.

سیزدهمین کنفرانس ملی شهرسازی، معماری، عمران و محیط زیست

- شورای عالی معماری و شهرسازی. ۱۳۸۳. تحلیلی بر سیاست ها و برنامه های بهسازی و نوسازی شهری در برنامه های توسعه کشور ۴۸: ۱۷۹-۲۰۲.
- صداقت رستمی، کبریا، گیتی اعتماد، رسول بیدرام و جعفر ملاذ. ۱۳۸۹. تدوین شاخص های شناسایی بافت های ناکارآمد. (۱): ۱۲۰-۱۰۳.
- صداقتی، عاطفه، فارسی، جواد. ۱۳۹۵. طیف سنجی سرزندگی در بافتها و محلات شهری با تلفیق رویکردهای توسعه پایدار، رشد هوشمند و نوشهرگرایی و کاربرد مدل الکترون (نمونه ی موردی: محلات شهر مرودشت)، جغرافیا و توسعه، شماره ۴۴.
- عزیزی، محمد مهدی. ۱۳۸۵. محله مسکونی پایدار مطالعه موردی نارمک ۳۵: ۲۶-۴۷.
- فالمکی، منصور، ۱۳۷۴، باز زنده سازی بناها و شهرهای تاریخی، چاپ سوم، تهران، دانشگاه تهران
- لطیفی، غلامرضا؛ ندا صفری چابک (۱۳۹۲). بازآفرینی مفهوم محله در شهرهای ایرانی - اسلامی بر پایه ی اصول نوشهرگرایی، مجله علوم اجتماعی. شماره ۶۶

- American Planning Association (APA), (2000), Policy Guide on Planning for Sustainability, New York, Available from World Wide Web : <http://www.APA.com>.
- CUN&HUD.principles for inner city neighborhood,new urbanism clustered. Mixed use.Multi-modeh neighborhood design.Victoriy transport policy institute.www.vtpi.org.2993
- Duanny, A. & Plater_Zyberk, E.(2010), the Neighborhood, The District and the corridor.in peter katz, The New Urbanism: Toward an Architecture of Community, McGrawHill, New York.
- Harvey, D., 1989, the Urban Experience, Baltimore: Johns Hopkins University Press
- Pormohammadi, M, R. GHasemi, M. Salekimaleki, M, A. (1393). Studying and evaluating different textures of urban New Urbanism Charter (Case Study: Tabriz), Urban and Regional Studies and Research, Issue 21, pp. 42-21. (in Persian)
- Revell, john, making Canada s city mor livable; the success of new urbanism depends on parking planning.2997

سیزدهمین کنفرانس ملی شهرسازی، معماری، عمران و محیط زیست